

การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเทศไทย

สื่บศิริ แซ่ลี^{1*}

Design of Symbolic Referees For Muslim Culture Promote Tourism in Three Southern Border Provinces, Thailand

Suebsiri Saelee^{1*}

^{1*} คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{1*} Department of New Media, Faculty of Informatics

*Corresponding author E-mail address : Suebsiri-Saelee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นมาของสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 2) เพื่อออกแบบสัญลักษณ์ที่เหมาะสม สามารถสะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวทางการศึกษาหารูปแบบของการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาส โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลทางด้านเชื้อชาติ วิธีการดำเนินชีวิต อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมและการออกแบบ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เพื่อประเมินประสิทธิผลของงานออกแบบ ในแง่ของการออกแบบและการใช้งานหาข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการอ้างอิงให้แก่ผู้สนใจการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย ชุดระบบป้ายสัญลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม 1) สัญลักษณ์ประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ 2) สัญลักษณ์ป้ายโฆษณา 3) สัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์ 4) ตราสัญลักษณ์ และ 5) ผลิตภัณฑ์ของใช้ โดยทั้งหมดมีความสวยงาม สอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายที่ง่ายแก่ผู้ใช้งาน ผลงานการวิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นผลงานออกแบบประกอบด้วยตัวอักษร รูปร่างรูปทรง การใช้สี ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์และงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมได้อย่างน่าพึงพอใจ

คำสำคัญ : สัญลักษณ์ อัตลักษณ์ วัฒนธรรมมุสลิม

ABSTRACT

This study aims to: 1) explore and analyze an origin of the Muslim cultural Symbolic in the three Southern Border Provinces; and 2) create the meaningful signs to promote the positive image of the three southern provinces. The guide to this study conducting an in-depth interview with the participants who Symbolic, the cultural and design specialists, the professionals in the related fields, and the villagers within the three Southern Border Provinces (Pattani, Yala, and Narathiwat) in order to collect data on their race, lifestyle, occupation, art and culture, and local wisdom. This data was purposively used to confirm the effectiveness of the signs regarding design and functionality in which comments and suggestions were granted for further development and kept as the reference for those who are interested in the cultural

Symbolic design that represents the Muslim culture in the three Southern Border Provinces. Namely, this study finally proposes a set of the cultural tourism signs: 1) decorative sign and printed media; 2) advertisement sign; 3) packaging; 4) logo; and 5) consumer products that were designed to be attractive and applicable for the locations and simply understandable for the tourists. In conclusion, this study suggests that the designing of the Symbolic consists of fonts, shape, color, sample of printed media and advertisement, and product and package

Keywords : Symbolic Identity Muslim Culture

บทนำ

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเป็นแหล่งรวมศิลป วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยหลายเชื้อสายเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น คนจีน คนมุสลิม และคนไทย ความแตกต่างของหลายวัฒนธรรมหลอมรวมเป็นหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวมากมายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คนภายนอกยังไม่เคยมาสัมผัส ความเป็นกันเองของประชาชนในท้องถิ่น การต้อนรับด้วยมิตรไมตรี

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และสินค้าของที่ระลึกสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และอำนวยความสะดวกในการออกแบบสัญลักษณ์ โดยจัดเป็นของส่วนรวมที่ทุกคนสามารถนำไปใช้ได้ นอกเหนือไปจากการใช้คำขวัญประจำจังหวัดเพียงอย่างเดียวและจะเป็นทางเลือกหนึ่งให้กับนักท่องเที่ยวเกิดความมีส่วนร่วม และได้ความรู้ในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมเป็นเครื่องมือที่ช่วยอธิบายความสำคัญของสถานที่แต่ละแห่ง ช่วยนำทางในการเดินทางท่องเที่ยว สร้างบรรยากาศและส่งเสริมเอกลักษณ์ทางกายภาพในสถานที่นั้น ๆ ด้วยปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการศึกษาการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในครั้งนี้ ด้านวัสดุและรูปแบบของการนำไปใช้งาน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลของนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากบริเวณจุดติดตั้งไม่เหมาะสมกับทัศนียภาพรอบบริเวณ วัสดุที่นำมาใช้ในสถานที่บางแห่งเกิดการเสียดสี จากการติดตั้งกลางแจ้ง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกในการรับข้อมูล สัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สิ่งนี้จึงเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข เพื่อสร้างความประทับใจต่อผู้ที่มาท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยว (ประสิทธิ์ รัตนมณี และคณะ. 2550)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นมาสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อออกแบบสัญลักษณ์ที่เหมาะสม และสะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสร้างสรรค์เพื่อการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และสินค้าของที่ระลึกสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและสินค้าของที่ระลึก ให้เหมาะสมตามลักษณะเพื่อสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด ในขณะเดียวกันก็สะท้อนเอกลักษณ์และแสดงถึงคุณค่าที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิม เป็นการรวบรวมข้อมูลก่อนนำมาสร้างสรรค์และออกแบบ โดยผู้วิจัยสื่อความคิดและวิธีการสร้างสรรค์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างเป็นระบบ อันมีเนื้อหาและขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้ (วิศิลป์ แซ่เตีย. 2545)

- 1 การสร้างเครื่องมือวิจัย
 - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร
 - 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม
 - 1.3 ทำงานออกแบบ
 - 1.4 การประเมินผลงานออกแบบ
 - 1.5 กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร

1.1.1. ศึกษาเอกลักษณ์ของสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม

1.1.2 ศึกษาการออกแบบระบบสัญลักษณ์โดยที่มาของข้อมูล สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยการศึกษาลักษณะเชิงลักษณะ ที่ไม่ได้วัดออกมาเป็นตัวเลข แต่เป็นการสังเกตที่เป็นในรูปบรรยายเป็นเรื่องของความรู้สึกเข้าใจ โดยแหล่งที่มาของข้อมูลมาจากแหล่งทุติยภูมิ คือ ใช้วิธีสรุปข้อมูล ภาคเอกสารจากรดำนางานวิจัย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

เป็นการรวบรวม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงความต้องการที่แท้จริง รวมถึงการใช้งานของรูปแบบกราฟิกสิ่งแวดล้อมประเภทสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิม กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักออกแบบนักวิชาการและผู้ที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมมุสลิม อีกทั้งปรึกษาในด้านการออกแบบกราฟิกจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ประสิทธิ์ รัตนมณี และคณะ. 2550)

1.2.1 การใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบ วิธีการใช้แบบสอบถามและแบบตรวจสอบข้อดี คือ สามารถทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากบุคคลหลากหลายในเวลาอันรวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะตอบไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากมีหลักการตั้งคำถามมีฐานจากปรัชญาในคำถาม

1.2.2 การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นจากความคิดเห็น นำมาพิจารณาและเป็นแนวทางในการออกแบบที่เหมาะสมและสมบูรณ์แบบมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ สัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติเชิงวัฒนธรรมมุสลิม ในภาพรวมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งหมดและสัมภาษณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับแนวทางการออกแบบเชิงวัฒนธรรมมุสลิม ประเภทป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวแสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิม เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 การออกแบบ

1.3.1 ขึ้นวางแผนการออกแบบ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.2 ขึ้นเตรียมการออกแบบ นำข้อมูลที่รวบรวมมาดำเนินการหาแบบที่เหมาะสมด้วยการสร้างแบบร่าง และศึกษารายละเอียดของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ ขึ้นการออกแบบนำแบบร่างที่ได้มาผลิตจริงด้วยกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมต่าง ๆ ด้านการออกแบบในเชิงสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูล รวมผลงานเอกสารและบันทึก จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลการวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งเครื่องมือใช้ในการวิจัยออกได้ 2 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์เป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกที่แสดงสัญลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ผลงานออกแบบกราฟิกที่แสดงสัญลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1 ชุด (วิศิลป์ แซ่เตีย. 2545)

2.1 สัญลักษณ์ประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

2.2 สัญลักษณ์ป้ายโฆษณา

2.3 สัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์

2.4 ตราสัญลักษณ์

2.5 ผลิตภัณฑ์ของใช้

โดยทั้งหมดมีความสวยงาม สอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายเป็นที่ง่ายแก่ผู้ใช้งาน

1.3.3 เครื่องมือในการประเมินงาน การออกแบบกราฟิกสำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เชิงวัฒนธรรมมุสลิม 1 ชุด และแบบประเมินผลงานกราฟิกที่แสดงสัญลักษณ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เชิงวัฒนธรรมมุสลิม 1 ชุด

1.3.4 การประเมินผลงานออกแบบ

การนำเสนอผลงานออกแบบได้แก่ ชุดระบบสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุสลิม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่ออภิปราย วิเคราะห์และสรุปผล

1.3.5 กลุ่มผู้ประเมินผลงานออกแบบ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมและด้านการออกแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

1.3.6 กลุ่มประชากร

กลุ่มบุคคลทั่วไปในจังหวัดมหาสารคามที่รู้จัก 3 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 100 คน

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล (ก่อนการออกแบบ)

1.1 สรุปผลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาอัตลักษณ์ของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีอะไรที่หน้าสนใจและมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โดยวิเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1.1 ตราประจำจังหวัด
- 1.1.2 คำขวัญประจำจังหวัด
- 1.1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด
- 1.1.4 เชื้อชาติ
- 1.1.5 วิธีการดำเนินชีวิต
- 1.1.6 อาชีพ
- 1.1.7 ภูมิปัญญาชาวบ้าน
- 1.1.8 ศิลปะการแสดง
- 1.1.9 ประเพณี
- 1.1.10 วัฒนธรรม
- 1.1.11 เทศกาลต่างๆ
- 1.1.12 โบราณสถาน โบราณวัตถุ
- 1.1.13 ของดีประจำอำเภอ

ตาราง 1 สรุปผลการวิเคราะห์การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม สำหรับจังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี	สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	สถานที่																				
 <p>ดอกไม้ประจำจังหวัดปัตตานี</p>		 <p>เป็นมัสยิดเก่าแก่อายุกว่า 200 ปีในจังหวัดปัตตานี สันนิษฐานได้ว่าเป็นศาสนาสถานที่สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 22 ร่วมสมัยอยุธยา มัสยิดกรือเซะ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัสยิดปิตุกรือบัน ชื่อนี้เรียกตามรูปทรงของประตูมัสยิด ซึ่งมีลักษณะเป็นวงโค้งแหลมแบบกอธิคของชาวยุโรป</p> <p>มัสยิดกรือเซะ</p>																				
<table border="1"> <tr><td>ชื่อดอกไม้</td><td>ดอกชบา</td></tr> <tr><td>ชื่อสามัญ</td><td>Shoe flower</td></tr> <tr><td>ชื่อวิทยาศาสตร์</td><td>Hibiscus spp.</td></tr> <tr><td>วงศ์</td><td>MALVACEAE</td></tr> <tr><td>ชื่ออื่น</td><td>Hibiscus, Rose of China</td></tr> <tr><td>ลักษณะทั่วไป</td><td>เป็นไม้พุ่มเตี้ย ดอกมีทั้งซ้อน และไม่ซ้อน มีสีต่างๆ กัน เช่น สีแดง สีเหลือง สีขาว สีชมพู สีฟ้า มีทั้งดอกโตและ ดอกเล็ก ใบเป็นใบเดี่ยว รูปมน ขอบใบเป็นรอยหยัก</td></tr> <tr><td></td><td>ปลายใบแหลม ขบาเป็นไม้เนื้ออ่อนมีเปลือกไม้ค่อนข้างเหนียว</td></tr> <tr><td>การขยายพันธุ์</td><td>โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ</td></tr> <tr><td>สภาพที่เหมาะสม</td><td>ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง</td></tr> <tr><td>ถิ่นกำเนิด</td><td>เขตร้อน จีน, อินเดีย และฮาวาย</td></tr> </table>	ชื่อดอกไม้	ดอกชบา	ชื่อสามัญ	Shoe flower	ชื่อวิทยาศาสตร์	Hibiscus spp.	วงศ์	MALVACEAE	ชื่ออื่น	Hibiscus, Rose of China	ลักษณะทั่วไป	เป็นไม้พุ่มเตี้ย ดอกมีทั้งซ้อน และไม่ซ้อน มีสีต่างๆ กัน เช่น สีแดง สีเหลือง สีขาว สีชมพู สีฟ้า มีทั้งดอกโตและ ดอกเล็ก ใบเป็นใบเดี่ยว รูปมน ขอบใบเป็นรอยหยัก		ปลายใบแหลม ขบาเป็นไม้เนื้ออ่อนมีเปลือกไม้ค่อนข้างเหนียว	การขยายพันธุ์	โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ	สภาพที่เหมาะสม	ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง	ถิ่นกำเนิด	เขตร้อน จีน, อินเดีย และฮาวาย		
ชื่อดอกไม้	ดอกชบา																					
ชื่อสามัญ	Shoe flower																					
ชื่อวิทยาศาสตร์	Hibiscus spp.																					
วงศ์	MALVACEAE																					
ชื่ออื่น	Hibiscus, Rose of China																					
ลักษณะทั่วไป	เป็นไม้พุ่มเตี้ย ดอกมีทั้งซ้อน และไม่ซ้อน มีสีต่างๆ กัน เช่น สีแดง สีเหลือง สีขาว สีชมพู สีฟ้า มีทั้งดอกโตและ ดอกเล็ก ใบเป็นใบเดี่ยว รูปมน ขอบใบเป็นรอยหยัก																					
	ปลายใบแหลม ขบาเป็นไม้เนื้ออ่อนมีเปลือกไม้ค่อนข้างเหนียว																					
การขยายพันธุ์	โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ																					
สภาพที่เหมาะสม	ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง																					
ถิ่นกำเนิด	เขตร้อน จีน, อินเดีย และฮาวาย																					

ตาราง 2 สรุปผลการวิเคราะห์การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม สำหรับจังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา	สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	สถานที่																		
<p>ดอกไม้ประจำจังหวัดยะลา</p> <table border="1"> <tr> <td>ชื่อดอกไม้</td> <td>ดอกพิกุล</td> </tr> <tr> <td>ชื่อสามัญ</td> <td>Bullet Wood, Spanish Cherry</td> </tr> <tr> <td>ชื่อวิทยาศาสตร์</td> <td>Mimosa pudica Linn.</td> </tr> <tr> <td>วงศ์</td> <td>SAPOTACEAE</td> </tr> <tr> <td>ชื่ออื่น</td> <td>กุน (ภาคใต้), แก้ว (ภาคเหนือ), ขางคง (ลำปาง), พิกุลป่า (สตูล), พิกุลเขา พิกุลเดือน (นครศรีธรรมราช), พิกุล (ทั่วไป)</td> </tr> <tr> <td>ลักษณะทั่วไป</td> <td>พิกุลเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางสูงประมาณ 8-15 เมตร เป็นพุ่มทรงกลมใบออกเรียงสลับกันใบมนรูปไข่ปลายแหลม ลักษณะโคนใบมนสอบขอบใบโค้งเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบเป็นมันสีเขียว ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบหรือยอด มีกลิ่นดอกประมาณ 8 กลีบ เรียงซ้อนกัน กลีบดอกเป็นจักรเล็กน้อย สีขาวนวลมีกลิ่นหอมมาก ผลรูปไข่หรือกลมรีผลแก่มีสีแดง เนื้อในเหลืองรสหวาน ภายในมีเมล็ดเดี่ยว</td> </tr> <tr> <td>การขยายพันธุ์</td> <td>เพาะเมล็ด, ตอนกิ่ง</td> </tr> <tr> <td>สภาพที่เหมาะสม</td> <td>ดินทุกชนิด แสงแดดจัด</td> </tr> <tr> <td>ถิ่นกำเนิด</td> <td>อินเดีย, พม่า และมาเลเซีย</td> </tr> </table>	ชื่อดอกไม้	ดอกพิกุล	ชื่อสามัญ	Bullet Wood, Spanish Cherry	ชื่อวิทยาศาสตร์	Mimosa pudica Linn.	วงศ์	SAPOTACEAE	ชื่ออื่น	กุน (ภาคใต้), แก้ว (ภาคเหนือ), ขางคง (ลำปาง), พิกุลป่า (สตูล), พิกุลเขา พิกุลเดือน (นครศรีธรรมราช), พิกุล (ทั่วไป)	ลักษณะทั่วไป	พิกุลเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางสูงประมาณ 8-15 เมตร เป็นพุ่มทรงกลมใบออกเรียงสลับกันใบมนรูปไข่ปลายแหลม ลักษณะโคนใบมนสอบขอบใบโค้งเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบเป็นมันสีเขียว ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบหรือยอด มีกลิ่นดอกประมาณ 8 กลีบ เรียงซ้อนกัน กลีบดอกเป็นจักรเล็กน้อย สีขาวนวลมีกลิ่นหอมมาก ผลรูปไข่หรือกลมรีผลแก่มีสีแดง เนื้อในเหลืองรสหวาน ภายในมีเมล็ดเดี่ยว	การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด, ตอนกิ่ง	สภาพที่เหมาะสม	ดินทุกชนิด แสงแดดจัด	ถิ่นกำเนิด	อินเดีย, พม่า และมาเลเซีย	 <p>การแข่งขันนกเขาชวา</p>	<p>ยะลาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ตอนล่างที่นิยมเลี้ยงของนกเขา และยังเชื่อว่า นกเขาเป็นสัตว์มงคลที่จะนำโชคลาภมาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ โดยเฉพาะหากเป็นนกเขาที่มีลักษณะถูกต้องตามตำรา ด้วยเหตุนี้ทางเทศบาลเมืองยะลา ร่วมกับชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชวาจังหวัดยะลา จึงจัดให้มีการแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงแชมป์อาเซียน ครั้งที่ 1 ขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี 2529 ต่อมาได้จัดเป็นงานเทศกาลประจำปีของจังหวัดยะลา ณ บริเวณสนามสวนขวัญเมือง กำหนดการจัดงานคือ วันเสาร์-อาทิตย์ แรกของเดือนมีนาคม ทุกปี ผลปรากฏเป็นที่นิยมของผู้ที่เลี้ยงนกเขาจากทั่วภูมิภาคของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน อินโดนีเซีย</p>
ชื่อดอกไม้	ดอกพิกุล																			
ชื่อสามัญ	Bullet Wood, Spanish Cherry																			
ชื่อวิทยาศาสตร์	Mimosa pudica Linn.																			
วงศ์	SAPOTACEAE																			
ชื่ออื่น	กุน (ภาคใต้), แก้ว (ภาคเหนือ), ขางคง (ลำปาง), พิกุลป่า (สตูล), พิกุลเขา พิกุลเดือน (นครศรีธรรมราช), พิกุล (ทั่วไป)																			
ลักษณะทั่วไป	พิกุลเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางสูงประมาณ 8-15 เมตร เป็นพุ่มทรงกลมใบออกเรียงสลับกันใบมนรูปไข่ปลายแหลม ลักษณะโคนใบมนสอบขอบใบโค้งเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบเป็นมันสีเขียว ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกดอกเป็นกระจุกตามง่ามใบหรือยอด มีกลิ่นดอกประมาณ 8 กลีบ เรียงซ้อนกัน กลีบดอกเป็นจักรเล็กน้อย สีขาวนวลมีกลิ่นหอมมาก ผลรูปไข่หรือกลมรีผลแก่มีสีแดง เนื้อในเหลืองรสหวาน ภายในมีเมล็ดเดี่ยว																			
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด, ตอนกิ่ง																			
สภาพที่เหมาะสม	ดินทุกชนิด แสงแดดจัด																			
ถิ่นกำเนิด	อินเดีย, พม่า และมาเลเซีย																			

ตาราง 3 สรุปผลการวิเคราะห์การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ที่เหมาะสม สำหรับจังหวัดนราธิวาส

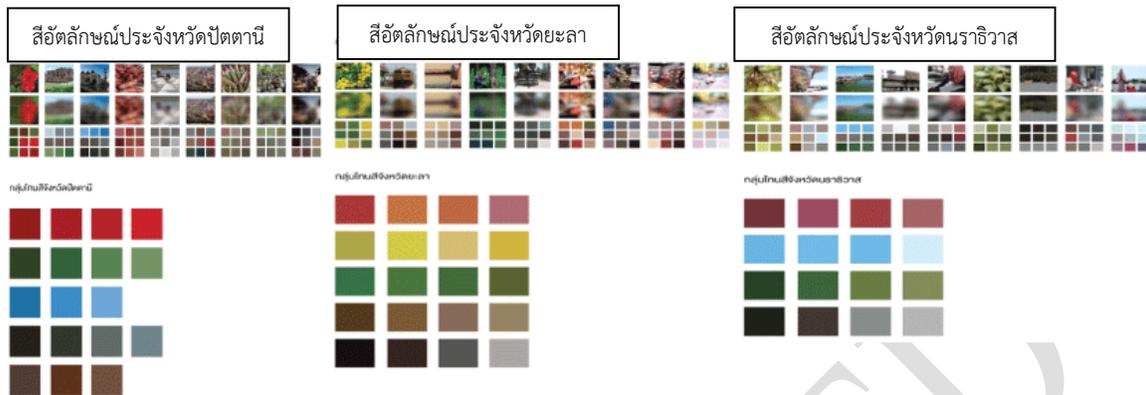
จังหวัดยะลา	สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	สถานที่																		
 <p>ดอกไม้ประจำจังหวัดนราธิวาส</p> 	 <p>การแข่งขันเรือกอลและ</p>	<p>เรือกอลและ ภาษาพื้นเมืองเรียก เรือโยกอง เป็นเรือประมงหาปลาของชาวประมงภาคใต้ของไทย โดยเฉพาะ จังหวัดนราธิวาส ทั้งได้ใช้เรือนี้เป็นเรือแข่งขันมาแต่โบราณ และได้หยุดไปจนกระทั่ง พ.ศ. 2518 จังหวัดนราธิวาสจึงได้ฟื้นฟูประเพณีการแข่งขันเรือกอลและขึ้นใหม่อีกครั้ง การแข่งเรือกอลและเมื่อ พ.ศ. 2518 ประกอบพระราชกรณียกิจทั่วจังหวัดภาคใต้</p>																		
<table border="1"> <tr> <td>ชื่อดอกไม้</td> <td>ดอกบานบุรี</td> </tr> <tr> <td>ชื่อสามัญ</td> <td>Golden trumpet, Allamanda</td> </tr> <tr> <td>ชื่อวิทยาศาสตร์</td> <td>Allamanda cathartica Linn.</td> </tr> <tr> <td>วงศ์</td> <td>APOCYNACEAE</td> </tr> <tr> <td>ชื่ออื่น</td> <td>บานบุรีหอม, บานบุรีแสด</td> </tr> <tr> <td>ลักษณะทั่วไป</td> <td>เป็นไม้เถาเล็ก ใบยาวกว้างปลายแหลม ดอกคล้ายดอกผักบุ้ง สีม่วง สีเหลือง หรือสีแสด ตามพันธุ์ กิ่งอ่อนมีขน ออกดอกตลอดปี</td> </tr> <tr> <td>การขยายพันธุ์</td> <td>โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ</td> </tr> <tr> <td>สภาพที่เหมาะสม</td> <td>ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง</td> </tr> <tr> <td>ถิ่นกำเนิด</td> <td>บราซิล และอเมริกาเขตร้อน</td> </tr> </table>	ชื่อดอกไม้	ดอกบานบุรี	ชื่อสามัญ	Golden trumpet, Allamanda	ชื่อวิทยาศาสตร์	Allamanda cathartica Linn.	วงศ์	APOCYNACEAE	ชื่ออื่น	บานบุรีหอม, บานบุรีแสด	ลักษณะทั่วไป	เป็นไม้เถาเล็ก ใบยาวกว้างปลายแหลม ดอกคล้ายดอกผักบุ้ง สีม่วง สีเหลือง หรือสีแสด ตามพันธุ์ กิ่งอ่อนมีขน ออกดอกตลอดปี	การขยายพันธุ์	โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ	สภาพที่เหมาะสม	ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง	ถิ่นกำเนิด	บราซิล และอเมริกาเขตร้อน		
ชื่อดอกไม้	ดอกบานบุรี																			
ชื่อสามัญ	Golden trumpet, Allamanda																			
ชื่อวิทยาศาสตร์	Allamanda cathartica Linn.																			
วงศ์	APOCYNACEAE																			
ชื่ออื่น	บานบุรีหอม, บานบุรีแสด																			
ลักษณะทั่วไป	เป็นไม้เถาเล็ก ใบยาวกว้างปลายแหลม ดอกคล้ายดอกผักบุ้ง สีม่วง สีเหลือง หรือสีแสด ตามพันธุ์ กิ่งอ่อนมีขน ออกดอกตลอดปี																			
การขยายพันธุ์	โดยการตอนกิ่ง หรือปักชำ																			
สภาพที่เหมาะสม	ดินร่วนซุย แสงแดดปานกลาง																			
ถิ่นกำเนิด	บราซิล และอเมริกาเขตร้อน																			

ส่วนที่ 4.2 ผลงานการออกแบบ ผลงานการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1) ผลการสัมภาษณ์ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง 3 คน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าผลงานออกแบบสัญลักษณ์มีรูปแบบที่น่าสนใจและเหมาะสมง่ายต่อการสื่อความหมาย โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลในเรื่องขององค์ประกอบของสัญลักษณ์ รูปแบบมีความต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงกัน ทำให้ดูเป็นกลุ่มเดียวกัน

2) ลักษณะของภาพที่สะท้อน อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ รูปแบบสัญลักษณ์โดยรวม ง่ายต่อการสื่อความหมายและความเข้าใจสถานที่ท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว สัญลักษณ์ภาพมีการแบ่งกลุ่มสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นหมวดหมู่ ดูแล้วเข้าใจง่าย ช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

3) ลักษณะรูปทรง ในเรื่องของวัสดุ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ควรทำจากเหล็กเพราะมีความแข็งแรง ทนทาน ส่วนสัญลักษณ์แนะนำให้ทำจากแผ่นพลาสติก เพราะมีน้ำหนักเบาขึ้นรูปทรงง่ายและได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรทำป้ายที่มีลักษณะแว่นเพิ่ม การใช้สีของสัญลักษณ์ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้เลือกใช้สีเทา สีดำ สีเขียว เพราะจะสื่อถึงวัฒนธรรมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้สีโทนร้อนในบางจุดเพื่อเพิ่มจุดเด่นในชิ้นงานและเกิดจุดสนใจในการมอง

ภาพ 1 จากซ้ายไปขวาแสดงการคัดเลือกสีอัตลักษณ์ประจำจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพสัญลักษณ์ประจำจังหวัดสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แสดงสรุปสีเพื่อแสดงอัตลักษณ์มุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพ 2 จากซ้ายไปขวาแสดงการคัดเลือกสีอัตลักษณ์ประจำจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แสดงสัญลักษณ์ประจำสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- 1) สัญลักษณ์จังหวัดปัตตานี คือ บูดสะอาด หาดทรายสวย รวยน้ำตก นกเขาคี ลูกหยีอร่อย หอยแครงสด
- 2) สัญลักษณ์จังหวัดยะลา คือ ยะลาใต้สุดสยาม เมืองงามชายแดน
- 3) สัญลักษณ์จังหวัดนราธิวาส คือ ทักษิณราชดำ หนัก ชมรักศาสนา นราทัศน์เพลินตา ปาโจตรึงใจ แหล่งใหญ่แร่ทอง ลองกองหอมหวาน

3.1.5 แนวคิดในการออกแบบ

การออกแบบ ใช้หลักการทั่วไปที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบ (สืบศิริ แซ่ลี่. พื้นฐานการออกแบบ. 2554)

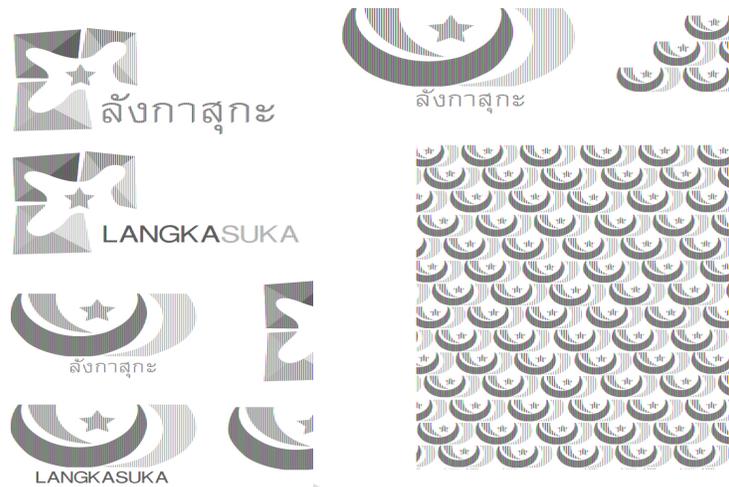
- 1) รูปร่างและรูปทรง มีแนวคิดในการออกแบบได้ชัดเจนและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความแข็งแรงของโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบไว้
- 2) สีสน ใช้สีของวัสดุแบบเดิม หรือสีที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัสดุและใช้สีสังเคราะห์หรือสารเคลือบเงาตกแต่ง

3) ลวดลาย เกิดขึ้นมาจากพื้นผิวของวัสดุ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ขึ้นอยู่กับว่าความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะเป็นประเภทใด

4) เสนอแนวคิดผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์พื้นถิ่นและรูปแบบร่วมสมัยให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

5) เสนอแนวคิดการอนุรักษ์หรือใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เช่น การนำสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมีอยู่ทั่วไปในท้องถิ่น นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์หรือการใช้วัสดุทดแทน

6) ประโยชน์ใช้สอย การออกแบบคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยในผลิตภัณฑ์ แต่ละประเภท เช่น แข็งแรง ปลอดภัย ใช้งานได้จริง สะดวกสบายในการใช้ และบำรุงรักษาได้ง่าย

ภาพ 3 จากซ้ายไปขวาแสดงการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับโลโก้

ภาพ 4 จากซ้ายไปขวาแสดงการใช้งานสื่อมัลติมีเดียกับโลโก้หลัก และแสดงการใช้งานสื่อประชาสัมพันธ์กับโลโก้หลัก

3.1.6 ประเมินผล (หลักการออกแบบ)

การประเมินผลงานการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ท่าน ผลการวิจัยได้แก่ตารางที่ 1-2

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนการประเมินป้ายสัญลักษณ์ต้นแบบ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 – 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50	เห็นด้วยน้อย
0.00 – 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตาราง 1 สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 คน ที่ประเมินแบบชุดระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส

รายการประเมิน	สัญลักษณ์ปัตตานี		สัญลักษณ์ยะลา		สัญลักษณ์นราธิวาส	
	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.
1. ด้านการออกแบบรูปร่างรูปทรง	4.58	0.14	4.85	0.30	4.10	0.30
2. ด้านการออกแบบกราฟิก	4.53	0.12	4.16	0.38	4.90	0.30
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.50	0.25	4.18	0.57	3.86	0.36
4. ด้านอัตลักษณ์ประจำจังหวัด	4.44	0.19	4.44	0.39	4.71	0.46
5. ด้านความสวยงาม	4.44	0.25	4.33	0.31	4.43	0.51
สรุปความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ	4.52	0.25	4.39	0.39	4.40	0.39

จากตารางที่ 1 สรุปผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใน 5 ด้าน ระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ที่แสดงอัตลักษณ์ประจำจังหวัด จำนวน 4 แบบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 คน ดังนี้

- 1) พัทลุงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับ มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 2) นราธิวาสมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับ มีความเหมาะสมมาก
- 3) ปัตตานีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับ มีความเหมาะสมมาก

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป จำนวน 100 คน ที่ประเมินแบบชุดระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

รายการประเมิน	เ	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการออกแบบรูปร่างรูปทรง	4.32	0.28	มาก
2. ด้านการออกแบบกราฟิก	4.40	0.00	มาก
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.68	0.28	มากที่สุด
4. ด้านอัตลักษณ์ประจำจังหวัด	4.48	0.18	มาก
5. ด้านความสวยงาม	4.38	0.13	มาก
สรุปความพึงพอใจต่อผู้ที่สนใจโดยรวมทุกด้านเท่าเท่ากับ	4.45	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใน 5 ด้าน แบบชุดระบบป้ายสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ได้แก่

- 1) ด้านการออกแบบรูปร่างรูปทรงมีค่าเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก
- 2) ด้านการออกแบบกราฟิกมีค่าเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก
- 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ย 4.68 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก
- 4) ด้านอัตลักษณ์ประจำจังหวัดค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก
- 5) ด้านความสวยงามค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ทำการศึกษาประวัติ ความเป็นมา ภูมิปัญญาชาวบ้าน เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม วิถีการดำเนินชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่เป็นสัญลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยมี จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง เป็นชาวมุสลิมที่รู้จัก 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมในสามชายแดนใต้ จำนวน 3 คน จากนั้นจึงนำผลงานจากการสัมภาษณ์มาทำการสรุปหาแนวทางในการออกแบบ และหลังจากการออกแบบแล้วนำเสนอผลงานออกแบบได้แก่ สัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส 1 ชุด สรุปผลการวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวทางในการออกแบบ

ผลงานการวิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นผลงานออกแบบประกอบด้วยตัวอักษร รูปร่างรูปทรง การใช้สี ตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์และงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

การออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ต้องมีการศึกษารวบรวมข้อมูลถึงความเป็นมาของรูปแบบและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในอดีตของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้ได้มาของข้อมูลในพื้นที่เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบใหญ่ไว้สำหรับกรอบครุมนงานออกแบบ โดยสามารถรวมเป็นชุดเดียวกัน สิ่งที่น่ามาใช้เป็นไปได้หลายแนวทาง เช่น การใช้โครงสี การใช้สัญลักษณ์ลายเส้น การใช้ลักษณะตัวอักษร จากนั้นให้หาข้อมูลส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัด เลือกลงจุดเด่นที่เป็นที่ยอมรับมาใช้ เช่น ข้อมูลจากตราประจำจังหวัด คำขวัญ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ทรัพยากรที่มีค่าทางธรรมชาติ หรือแม้แต่ข้อมูลที่เป็นรูปแบบนามธรรมและความรู้สึกทั้งหมดใช้เป็นเนื้อหาในการออกแบบได้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้สามารถเป็นตัวอย่างของการแก้ปัญหาในรายละเอียดของโจทย์ในหัวข้องานวิจัยและผลที่ออกมาเป็นวิธีการในการออกแบบที่สามารถนำไปใช้ในการออกแบบได้จริง แต่ก็ไม่ได้ยืนยันต่อผลงานออกแบบขั้นสุดท้ายว่าจะต้องเป็นดังที่แสดงไว้เสมอ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าศิลปวัฒนธรรมของมุสลิมสามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ นั้นมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งหลากหลายและซับซ้อน แต่ก็ล้วนแล้วน่าสนใจ แต่เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องที่มีความอ่อนไหวต่อสังคมมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้อมูลบางส่วนที่อาจเป็นประโยชน์หรือมีความสำคัญมีความยากลำบากในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาด้านการออกแบบสัญลักษณ์ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ ระเบียบวิธีวิจัย หลักการออกแบบ องค์ประกอบศิลป์ และเอกลักษณ์ท้องถิ่นนั้น ๆ มีความสำคัญในการออกแบบโดยมีความสำคัญ ตามแต่ประสบการณ์ของตนเอง และยังต้องสร้างสมให้มาก เพื่อเป็นรากฐานในการออกแบบ

การอภิปรายผล

แนวทางการศึกษาหารูปแบบของการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลาและนราธิวาสและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลทางด้านเชื้อชาติ วิธีการดำเนินชีวิต อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมและด้านการออกแบบจำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เพื่อประเมินประสิทธิผลของงานออกแบบ ในแง่ของการออกแบบและการใช้งานหาข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการอ้างอิงให้แก่ผู้ที่สนใจการออกแบบสัญลักษณ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมมุสลิมและส่งเสริมการท่องเที่ยวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้ ชุดระบบป้ายสัญลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

- 1) สัญลักษณ์ประดับตกแต่งและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- 2) สัญลักษณ์ป้ายโฆษณา
- 3) สัญลักษณ์บรรจุภัณฑ์
- 4) ตราสัญลักษณ์
- 5) ผลิตภัณฑ์ของใช้ต่าง ๆ โดยทั้งหมดมีความสวยงาม สอดคล้องกลมกลืนและสื่อความหมายที่ง่ายแก่ผู้ใช้งาน

ภาพ 5 แบบป้ายบอกทางประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวคิดไปมาจากศิลปะการแสดงหนังตะลุง

ภาพ 6 แบบประติมากรรมจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวคิดไปมาจากศิลปะการแสดงหนังตะลุง

เอกสารอ้างอิง

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2527). การออกแบบเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วัฒน์ จุฑะวิภาค. (2527). การออกแบบ. กรุงเทพฯ : ประรณนา.

วิศิลป์ แซ่เตี๋ย. (2545). การออกแบบเลขนศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,

ศักดิ์ ศิริพันธุ์. (2527). การถ่ายภาพสี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สีปศิริ แซ่ลี. (2552). การออกแบบสื่อถมิตเบื้องต้น. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สีปศิริ แซ่ลี. (2554). พื้นฐานการออกแบบ. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เสาวนิตย์ แสงวิเชียร. (2529). ออกแบบมณฑนศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สังเขต นาคไพจิตร. (2530). การออกแบบ. มหาสารคาม : โรงพิมพ์ปริดาการพิมพ์.

สนิสุตา เอกชัย. (2549). เขียวยาแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : หจก.สามลดา.

ประสิทธิ์ รัตนมณี และคณะ. (2550). วัฒนธรรมในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ปัตตานียะลาและนราธิวาส). ปัตตานี : สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.